

N:o 83.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående försäljning af ett område från kungsladugården Skälby i Kalmar län; gifven Stockholms slott den 8 april 1902.

Under åberopande af hvad bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för denna dag innehåller vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att medgifva,

dels att ett till kungsladugården Skälby om 5 mantal i Kalmar socken och Norra Möre härad af Kalmar län hörande område, omfattande två å en i februari 1902 af Olof A. Brunius upprättad karta med derå tecknad beskrifning utmärkta egofigurer, betecknade den ena med a-b-c-d-a och den andra med a-d-e-f-a, samt innehållande en sammanlagd areal af 5,129492 hektar, må från kungsladugården afsondras och till Kalmar Verkstadsaktiebolag försäljas mot köpeskillning, som på bolagets bekostnad bestämmes i den ordning, kongl. förordningen den 14 april 1866, angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, föreskrifver, och under vilkor i öfrigt, att bolaget skall vara skyldigt att i gränsen mellan området och kungsladugårdens egor uppsätta och för all framtid underhålla stängsel, samt att området må af bolaget tillträdas den dag, då den på nämnda sätt bestämda köpeskillingen inlevereras till landtränteriet i Kalmar;

dels ock att köpeskillingen för området må, på samma sätt som köpeskillingarna för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsodling tjenlig mark.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF.

Theodor Odelberg.

Utdrag af protokollet öfver jordbruksärenden, hållet inför Hans Kongl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 8 april 1902.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern friherre VON OTTER,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LAGERHEIM,
Statsråden: herr VON KRUSENSTJERNA,
          grefve WACHTMEISTER,
          CLAËSON,
          CRUSEBJÖRN,
          ODELBERG,
          HUSBERG,
          PALANDER,
          HAMMARSKJÖLD och
          WESTRING.

3:o.

Departementschefen, statsrådet Odelberg, anförde vidare:

Uti en till Kongl. Maj:t ingifven skrift har styrelsen för Kalmar Verkstadsaktiebolag, med förmålan, att detta bolag bildats den 17 sistlidne februari i ändamål att anlägga och drifva mekanisk verkstad, samt att alla aktierna i bolaget öfvertagits af Kalmar Nya jernvägsaktiebolag, Nybro—Säfsjöströms Nya jernvägsaktiebolag, Kalmar läns Östra jernvägsaktiebolag, Kalmar—Torsås jernvägsaktiebolag och Kalmar stad, i underdånighet anhållit, att, då styrelsen i fråga om läget för verkstadsbyggnaderna icke kunnat finna annat lämpligt område, der

jernvägsbolagens spårnät kunde med verkstaden sammanföras, än det, som vore beläget i närheten af Kalmar vestra station mellan Kalmar—Emmaboda och Kalmar—Torsås jernvägslinier och hvaraf en del, som funnes utmärkt å en ansökningen bifogad, af Olof A. Brunius i februari 1902 upprättad karta, egdes af kronan såsom tillhörande kungsladugården Skälby i Kalmar socken och Norra Möre härad af Kalmar län, denna del, innehållande enligt kartan åtecknad beskrifning en areal af 5,129492 hektar, måtte till Kalmar Verkstadsaktiebolag med eganderätt upplåtas mot den köpeskillning, som kunde varda af Kongl. Maj:t bestämd, dervid styrelsen för sin del hemställt, att köpeskillningen måtte bestämmas genom kompromiss af tre personer, såvida icke Kongl. Maj:t täcktes till grund för köpesumman lägga det värde, som år 1900 genom en i laga ordning utsedd expropriationsnämnd åsatts den jord, som erfordrats för framdragandet af Kalmar—Torsås jernväg genom ifrågavarande område, och hvilket värde sedan nämnda tid ansåges icke hafva undergått någon förändring.

Till följd af härå erhållen nådig remiss har domänstyrelsen den 4 innevarande april i ärendet afgifvit underdånigt utlåtande och dervid öfverlemnadt inhemtade underdåniga yttranden af kungsladugårdens arrendator A. E. le Grand, vederbörande kronofogde och domänintendent samt Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet.

Arrendatorn har meddelat, att, enär genom en mellan honom och verkstadsaktiebolaget träffad öfverenskommelse arrendatorn tillförsäkrats en årlig arrendesumma för ifrågavarande jordområde att utgå till innevarande arrendeperiods slut, något hinder från hans sida icke mötte för nådigt bifall till bolagets underdåniga ansökning.

Kronofogden och domänintendenten hafva båda tillstyrkt nådigt bifall till den gjorda underdåniga framställningen, dervid den förre föreslagit, att köpeskillningen för området i fråga skulle bestämmas af i laga ordning utsedd expropriationsnämnd, hvaremot domänintendenten hemställt, att köpeskillningen såsom af verkstadsaktiebolagets styrelse alternativt begärts, skulle bestämmas af en kompromiss af tre personer.

I det af Kongl. Maj:ts befallningshafvande afgifna underdåniga utlåtande har denna myndighet, då annat för afsedda ändamålet fullt lämpligt område, än det med ansökningen åsyftade, icke funnes, samt detta område syntes kunna utan men för kungsladugården derifrån afsöndras, förordat bifall till ansökningen, dock med vilkor, att köpeskillningen finge bestämmas af tre gode män, deraf verkstadsaktiebolaget och Kongl. Maj:ts befallningshafvande skulle utse en hvardera samt domänintendenten i länet vara den tredje, äfvensom att bolaget ej

mindre uppförde och underhölle laggilt stängsel mot kungsladugården, än äfven öfvertoge kungsladugårdens stängselskyldighet i gränsen mot Kalmar stad.

Domänstyrelsen, som meddelat, att kungsladugården Skälby om 5 mantal blifvit genom styrelsens kontrakt den 13 april 1894 utarrenderad till ofvanbemälda le Grand under 20 år från den 14 mars 1895 mot årligt arrende af 11,000 kronor, har i öfrigt anført, att då genom den ifrågasatta markupplåtelsen, som ej syntes komma att medföra någon olägenhet för brukningen af kungsladugårdens öfriga egor, skulle främjas ett industrielt företag till fromma för ortens befolkning, styrelsen lika litet som öfriga i ärendet hörda myndigheter hade något att erinra deremot, att eganderätten till området i fråga å verkstadsaktiebolaget öfverlättes, men att styrelsen ansåge beloppet af den ersättning, som i sådant fall skulle till statsverket utgå, böra bestämmas i öfverensstämmelse med hvad i nådiga förordningen den 14 april 1866 angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof vore stadgadt.

På grund af hvad sålunda förekommit finner jag mig böra tillstyrka den ifrågasatta försäljningen af berörda område och får därför i underdånighet hemställa, att Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att medgifva,

dels att ifrågavarande, till kungsladugården Skälby om 5 mantal i Kalmar socken och norra Möre härad af Kalmar län hörande område, omfattande två å förenämnda i februari 1902 af Olof A. Brunius upprättade karta med derå tecknade beskrifning utmärkta egofigurer, betecknade den ena med a-b-c-d-a och den andra med a-d-e-f-a, samt innehållande en sammanlagd areal af 5,129492 hektar, må från kungsladugården afsöndras och till Kalmar Verkstadsaktiebolag försäljas mot köpeskillning, som på bolagets bekostnad bestämmas i den ordning nådiga förordningen den 14 april 1866, angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, föreskrifver, och under vilkor i öfrigt, att bolaget skall vara skyldigt att i gränsen mellan området och kungsladugårdens egor uppsätta och för all framtid underhålla stängsel, samt att området må af bolaget tillträdas den dag, då den på nämnda sätt bestämda köpeskillingen inlevereras till landtränteriet i Kalmar;

dels ock att köpeskillingen för området må, på samma sätt som köpeskillningarna för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsodling tjenlig mark.

Denna af statsrådets öfrige ledamöter biträdda hemställan blef af Hans Kongl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifallen; och skulle nådig proposition i ämnet af den lydelse, bilagan — — — till detta protokoll utvisar, till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo:
Reinh. H. J. Rudbeck.
